

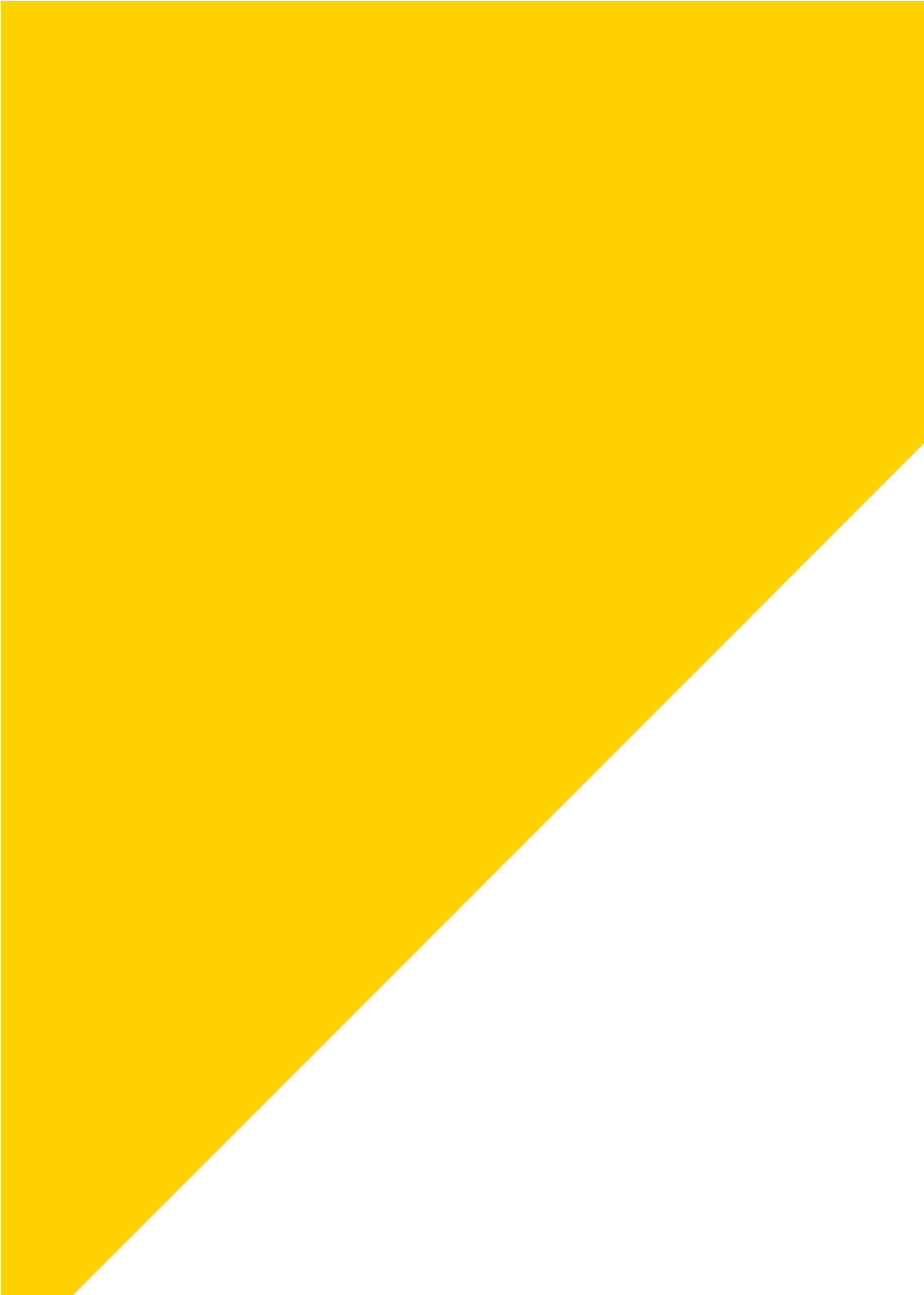

ART EN TRÀNSIT

Exposició itinerant

Diputació
Barcelona

ART EN TRÀNSIT

«Art en trànsit» és una exposició itinerant del Programa d'Arts Visuals de l'Oficina de Difusió Artística (ODA) de la Diputació de Barcelona, organitzada en conveni amb l'Ajuntament de Lleida, a partir del fons del Centre d'Art la Panera, i en col·laboració amb els municipis acollidors:

Itinerància 2015 – 2017 // Cerdanyola del Vallès. Museu d'Art de Cerdanyola / Manresa. Centre Cultural el Casino / Martorell. Muxart. Espai d'Art i Creació Contemporanis / Sant Cugat del Vallès. Centre d'Art Maristany / Ripollet. Centre Cultural de Ripollet / Terrassa. Sala Muncunill / Vilafranca del Penedès. Sala dels Trinitaris / Vilanova i la Geltrú. Centre d'Art Contemporani La Sala

EXPOSICIÓ

Producció

Programa d'Arts Visuals de l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona

Itinerància

Programa d'Arts Visuals de l'Oficina de difusió Artística de la Diputació de Barcelona

Ajuntaments participants

Coordinació i producció de l'edició

Gabinet de Premsa i Comunicació de la Diputació de Barcelona

Comissariat

Glòria Picazo, directora del Centre d'Art la Panera

Textos dels àmbits i les obres

Irma Secanell. Centre d'Art la Panera

Disseny del servei educatiu

Vanesa Ibarz. Centre d'Art la Panera

Realització del servei educatiu

Experimentem amb l'Art
Educadors dels centres d'art i museus participants

Disseny expositiu per a cada itinerància

Centre d'Art la Panera

Correus i muntatge de les fitxes de contextualització

Violeta Campdepadrós. Centre d'Art la Panera

Transport i muntatge

Jorge Bravo

Disseny gràfic

Eumo_dc

Impressió de cartel·les i vinils

Artis, impressió digital

Caixes d'embalatge

Raül Baró

Assegurança

Willis

www.diba.cat/oda/artentransit

OPUSCLE

Edició i producció

Gabinet de Premsa i Comunicació de Diputació de Barcelona

Coordinació tècnica

Programa d'Arts Visuals de l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona

Disseny gràfic i maquetació

Eumo_dc

Fotografia de coberta

Belén Uriel, *S, M, L multi-purpose bags*, 2009

Impressió

Quaderngraf, SL

© dels textos: els autors respectius

© de les obres: els autors respectius i VEGAP

© de les reproduccions de les obres: Jordi V. Pou

© de les reproduccions de les obres amb les fitxes de contextualització: Judit Contreras

DL: B 13296-2015

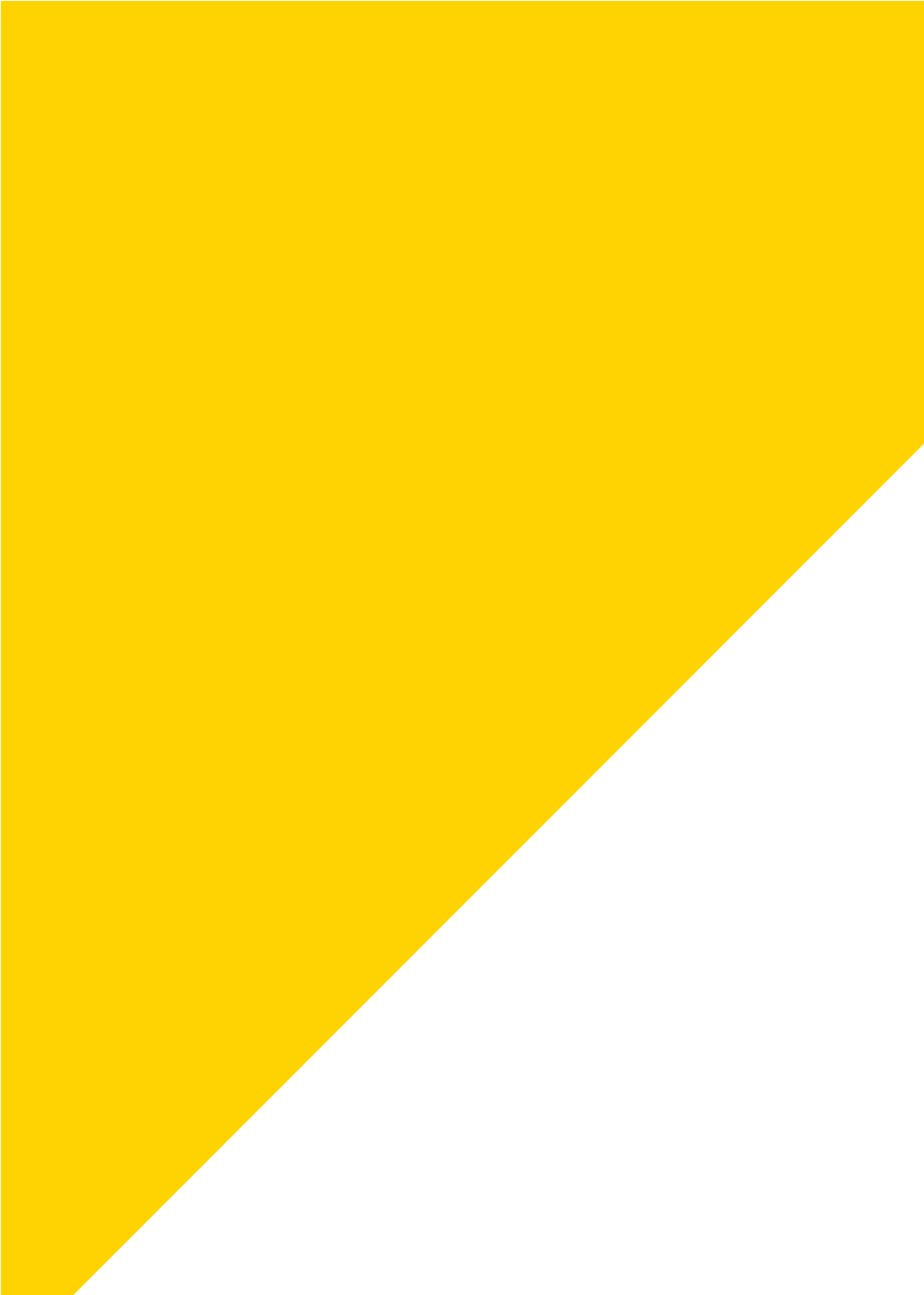
La **Diputació de Barcelona**, a través del **Programa d'Arts Visuals** (www.diba.cat/en/web/oda/arts_visuals) de l'Oficina de Difusió Artística (ODA), té per objectiu donar suport a les polítiques locals d'art contemporani: a) contribuint a la formació i a la professionalització dels tècnics municipals d'arts visuals; b) oferint als municipis projectes de difusió d'art contemporani, principalment exposicions itinerants, i c) promovent —a partir de la contextualització, l'aprofundiment i el diàleg— serveis i recursos vinculats a les exposicions per a la formació de públics, com ara espais de documentació, serveis educatius i activitats vinculades complementàries.

La metodologia d'aquest programa és dissenyar els projectes a partir de les necessitats, la diversitat i les potencialitats dels ajuntaments; treballar amb temàtiques, institucions, comissaris, artistes, empreses i professionals de referència; i buscar l'equilibri entre l'excel·lència i la divulgació.

El **Centre d'Art la Panera** (www.lapanera.cat) és una plataforma de producció, difusió, formació i exhibició de les arts visuals, i pretén ser un instrument que estableixi ponts entre la creació visual i la creació produïda en altres àmbits culturals. Al mateix temps, amb les exposicions i activitats generades, aspira a ser un centre de reflexió que vinculi les arts visuals a les diverses problemàtiques que genera la nostra societat.

El seu programa expositiu abasta projectes individuals de gran envergadura i exposicions temàtiques que aborden qüestions cabdals del moment. Amb la Biennial d'Art Leandre Cristòfol, que s'organitza des del 1997, s'ha pogut anar reunint una important col·lecció d'art contemporani català i espanyol, a partir de la qual han sorgit diferents presentacions, tant al centre com en altres institucions artístiques.

El Centre d'Art la Panera ha guanyat el premi ACCA 2104 al millor espai de producció i creació per la seva trajectòria, atorgat per l'Associació Catalana de Crítics d'Art.

«**Art en trànsit**» reuneix una selecció d'obres procedents de la Col·lecció del Centre d'Art la Panera: una col·lecció pública iniciada per l'Ajuntament de Lleida el 1997, a partir de la convocatòria de la Biennial d'Art Leandre Cristòfol. Amb aquest certamen s'ha procurat analitzar bianualment la situació de l'art contemporani català i espanyol, i al mateix temps s'han realitzat diferents adquisicions que ens permeten copsar els diferents camins que han seguit les arts visuals contemporànies des de principis dels anys noranta fins a l'actualitat.

Tenint en compte que els artistes —i en conseqüència les col·leccions— mantenen un fort vincle amb el temps històric en què han nascut, les arts visuals contemporànies sovint han tingut la virtut de copsar d'una manera lúcida —i de vegades amb anticipació— aspectes cabdals que ens permeten entendre el món en què habitem. Això no significa que l'art aportï respostes concretes i immediates, però sí que, a partir del seu sentit crític i de la seva capacitat d'observació i anàlisi des dels marges, dóna eines per qüestionar i comprendre el context contemporani.

La tria d'artistes i obres se centra en la idea segons la qual vivim en un món canviant i en trànsit continu, on les conviccions d'ahir són les incerteses d'avui, i on les veritats irrefutables del passat han perdut solidesa i credibilitat. Són artistes fills de la modernitat i, per extensió, de la postmodernitat. Amb la intenció de fer més intel·ligible la complexitat, l'exposició es condueix des del **subjecte** i el **gènere** fins a marcs conceptuals més amplis, com ara l'**espai públic** i els **moviments migratoris**, i finalitza amb la revisió de la **història** i l'**emergència de conflictes**.

Així mateix, insistint en el sentit de pertinença de les obres a un temps concret, se les ha volgut presentar acompanyades de diferents fitxes que les contextualitzen a través de referències a diferents disciplines de les humanitats o les ciències que transiten, en alguns casos, entre l'alta i la baixa cultura.

Els artistes participants a «Art en trànsit» són: **Antoni Abad, Juan Pablo Ballester, Susana Casares, Izaskun Chinchilla, Santiago Cirugeda, Javier Codesal, Carles Congost, Democràcia, Patricia Esquivias, Alicia Framis, Valeriano López, Javier Peñafiel, Josu Rekalde, Francesc Ruiz, Belén Uriel i Oriol Vilanova.**

Glòria Picazo, comissària de l'exposició
i directora del Centre d'Art la Panera

SUBJECTE

En l'era contemporània, l'artista ha utilitzat la representació artística com a mètode per contribuir a la construcció del subjecte. L'artista és conscient de la seva realitat social i de com pot interactuar amb el seu context històric. Com a individu, sap que les seves accions vers la societat estan condicionades per la seva identitat i pel coneixement que pugui tenir sobre si mateix.

ANTONI ABAD

Ego, 1999

JUAN PABLO BALLESTER

S.T. (En ninguna parte), 1999-2000

JAVIER CODESAL

Padre II, 2001

Padre III, 2001

JAVIER PEÑAFIEL

Familia plural vigilante, 2005

ANTONI ABAD

Lleida, 1956

www.megafone.net

Ego, 1999

Projecció informàtica amb so, versió en català

Mides variables

Inv. CE001

En aquesta peça, Antoni Abad presenta una seqüència sense fi en la qual un eixam de mosques digitals configuren la paraula ego. Ambdós elements apareixen de manera reiterativa en l'obra, amb una forta càrrega simbòlica: per un costat, les mosques, que s'associen directament amb el darrer estat de la matèria viva: la descomposició; per l'altre, l'ego com a essència de l'egoisme humà i la imperant subjectivitat contemporània. Així, formalment, aquests dos elements es disposen com un únic missatge per a l'espectador, tal i com ho indica l'artista: «Vida artificial informàtica per recrear la pitjor de les misèries humanes: el propi ego».

JUAN PABLO BALLESTER

Camagüey, Cuba, 1966

www.juanpabloballester.com

S.T. (*En ninguna parte*), 1999-2000

Fotografia en color

148 × 122 cm

Edició 1/3

Inv. CE0013

Dipòsit del col·legi de l'Advocacia de Lleida

Aquesta fotografia pertany a la sèrie «En ninguna parte», en la qual l'artista dirigeix el seu interès al món adolescent. És una mirada gairebé documental que s'acosta a uns personatges que afronten els propis temors amb una aparent violència que ens pot arribar a incomodar, però que al mateix temps ens pot seduir. És un temor suscitat per la diferència i l'alteritat, que en certa manera es veu mitigat per uns entorns domèstics aparentment inofensius.

JAVIER CODESAL

Sabiñánigo, Osca, 1958

www.javiercodesal.es

Padre II, 2001

Fotografia muntada sobre alumini

170 × 114 cm

Edició 1/3

Inv. DO0122

Dipòsit del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya,
demarcació de Lleida

Padre III, 2001

Fotografia muntada sobre alumini

170 × 114 cm

Edició 1/3

Inv. CE0034

Aquestes fotografies pertanyen a la sèrie titulada «La edad del padre», a través de la qual l'autor aborda imatges de pas, transmissió i fecunditat, des d'una concepció ambivalent de la figura del pare, entesa com una figura que sustenta la nostra identitat, alhora que està carregada d'instabilitat. Les fotografies, per mitjà del seu caràcter seqüencial i narratiu, són imatges de trànsit, en què la transformació es dona d'una manera molt subtil i gairebé imperceptible.

JAVIER PEÑAFIEL

Saragossa, 1964

www.javierpeñafiel.com

Familia plural vigilante, 2005

Mural amb 7 dibuixos de vinil

Mides variables

Inv. DO0125

Dipòsit del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya,
demarcació de Lleida

La trajectòria d'aquest artista ha estat marcada, en part, per un personatge de ficció anomenat Egolactante, un àlter ego que l'acompanya i en el qual projecta pensaments, afectes i sentiments; un ésser que funciona com a mediador entre l'artista i la realitat, a fi i efecte d'habitar i entendre amb més clarividència el món en què vivim.

Familia plural vigilante és un mural en què l'Egolactante està acompanyat d'una sèrie de personatges que suggereixen diferents estats vitals i emocionals que emergeixen o se sotregen en les relacions familiars o grupals.

GÈNERE

En l'expressió artística del feminisme més recent, el cos esdevé subjecte i contingut a partir d'una visualització positiva de la diferència. La multiplicitat de plantejaments que es deriven de la visió en favor d'allò plural i múltiple atorga noves formes d'expressió artística, més properes també a la multiplicitat i la pluralitat formals.

CARLES CONGOST

Un mystique determinado, 2003

ALICIA FRAMIS

Secret Strike Lleida, 2005

CARLES CONGOST

Olot, 1970

www.carlescongost.blogspot.com

***Un mystique determinado*, 2003**

Vídeo DVCam transferit a DVD, color i so

16 min 30 s

Edició 5/5

Inv. CE0039

Un mystique determinado narra la història d'un jove futbolista destinat a ser una gran figura, però que decideix abandonar la seva prometedora carrera per convertir-se en videoartista, i alhora revelar la seva condició d'homosexual. Sota l'aparença d'un musical i a través de les cançons del grup Astrud, Carles Congost mostra la incertesa i les dificultats amb què es troba un artista quan resol la seva vocació i s'enfronta amb el complex panorama artístic contemporani.

ALICIA FRAMIS

Barcelona, 1967

www.aliciaframis.es

Secret Strike Lleida, 2005

Vídeo monocanal, color i so

3 min 46 s

Edició 3/5

Inv. CE0047

Aquest vídeo es fruit d'una acció dirigida per Alicia Framis el 25 de novembre de 2005 a Lleida, dins dels actes del Dia Internacional Contra la Violència de Gènere. L'acció va consistir en la concentració de cent dones, totes vestides amb guants vermells, en una zona cèntrica de la ciutat. L'objectiu era realitzar una manifestació silenciosa per denunciar la inacció davant la violència de gènere.

MOVIMENTS MIGRATORIS

La situació actual de món global ha determinat la constant presència de la diferència i el mestissatge en l'espai social. Inevitablement, aquest paradigma d'universalitat marca l'art actual, que entén l'expressió de la diferència com a manera de lluitar per un món més tolerant i igualitari.

VALERIANO LÓPEZ

Confabulación, 2007

SUSANA CASARES

Tránsitos, 2008

BELÉN URIEL

S, M, L multi-purpose bags, 2009

VALERIANO LÓPEZ

Huéscar (Granada), 1963

www.valerianolopez.es

***Confabulación*, 2007**

Vídeo monocanal, color i so

6 min 20 s

Edició de 1/5

Inv. CE0059

El treball d'aquest artista reflexiona sobre aspectes molt concrets del seu entorn immediat, com ara la immigració. El vídeo *Confabulación* és una crítica a la situació dels infants marroquins que vagaregen pels carrers de les poblacions andaluses. Valeriano López recorre a la tradició popular utilitzant el conte d'*El flautista d'Hamelín* com a metàfora. Atrets per la música de *l'Oda a l'alegría*, un seguit de nens immigrants van sortint de tots els racons i comencen a seguir el flautista. Amb aquest vídeo, l'artista qüestiona la repatriació i les maneres amb què l'Estat tutela aquests menors marroquins.

SUSANA CASARES

Barcelona, 1979

www.susanacasares.com

Tránsitos, 2008

Vídeo monocal, color i so

13 min

Inv. CE0027

Donació de l'artista

En aquest vídeo, Susana Casares reflexiona sobre la vellesa a partir de les vivències de les cuidadores d'una residència d'avis. La majoria de les noies que cuiden la gent gran a Catalunya provenen d'altres països. Sovint són persones que han hagut de deixar endarrere la família i el lloc d'origen per buscar un futur més digne. La reflexió que fan sobre la seva situació es basa en la pèrdua de tot allò que estimen i que enyoren. Aquí el seu afecte és per a altres persones que, tanmateix, també el necessiten: persones grans que viuen en residències per a la tercera edat i que es troben soles i mancades del caliu familiar. Elles esdevenen així la seva família; persones que els cuiden i a les quals enyoren quan finalitza el seu torn. Amb aquest treball, l'artista pretén reflexionar sobre els comportaments socials relacionats amb a la vellesa i les transformacions estructurals que s'han donat en les famílies actuals.

BELÉN URIEL

Madrid, 1974

www.belenuriel.net

S, M, L multi-purpose bags, 2009

3 bosses de plàstic i fusta de balsa

55 x 74 x 30 cm, 47 x 54 x 28 cm, 52 x 44 x 23 cm

Inv. CE0110

Les propostes d'aquesta artista se situen en un marc d'actuació molt diversificat, en el qual un vast repertori quant a solucions artístiques li serveix per abordar temes bàsics tractats al llarg de la història de l'art, com són la representació i la transformació de l'espai o l'ús metafòric del color, entre d'altres, i per actualitzar-los tot revisant els llenguatges tradicionals, tant pictòrics com escultòrics.

ESPAI PÚBLIC

L'espai públic remet al subjecte, als seus hàbits i a les seves accions com a membre d'una col·lectivitat. Aquest és entès com a espai social i polític, definit pels individus i els grups socials que l'habiten, hi interaccionen i s'hi relacionen.

ALICIA FRAMIS

Crematorium with 24h Warm Space, 1999

FRANCESC RUIZ

Zona Alta, 2006

IZASKUN CHINCHILLA

Proyecto hogar sin casa, 2010

Comida entre primos, 2009

Noche con grillos y estrellas, 2009

SANTIAGO CIRUGEDA

Las Trincheras de Málaga, 2005

Las Trincheras de Málaga. Fichas de montaje, 2005

Las Trincheras de Málaga. Trinchera. Aulario, 2005

ALICIA FRAMIS

Barcelona, 1967

www.aliciaframis.es

Crematorium with 24h Warm Space, 1999

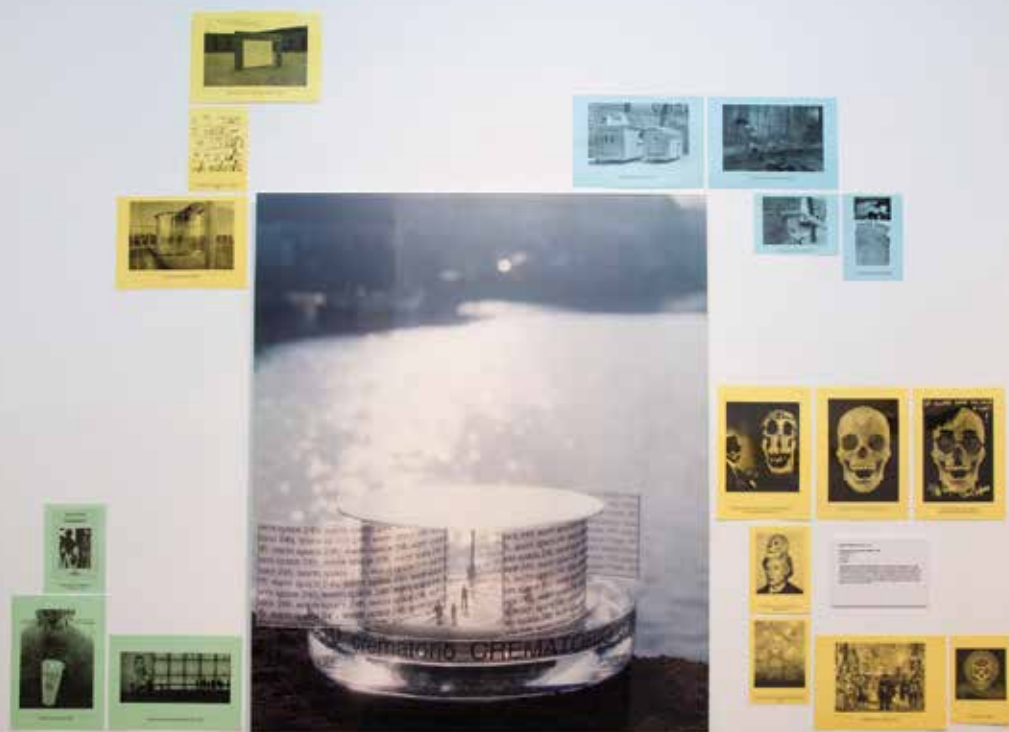
Fotografia en color

110 × 80 cm

Edició 5/5

Inv. CE0046

Crematorium with 24h Warm Space pertany a la sèrie «Remix Buildings», en la qual l'artista idea edificacions que alberguen funcions antitètiques. En aquesta fotografia la vida i la mort conviuen en un mateix espai. D'una banda, els morts són incinerats; i de l'altra, els vius es congreguen en un espai càlid i agradable, gràcies a la combustió de les despulles fúnebres. Alicia Framis ens suggereix nous espais per habitar, al mateix temps que ens fa prendre consciència de determinats aspectes que la nostra societat amaga per temor o per hipocresia.

FRANCESC RUIZ

Barcelona, 1971

www.estranydelamota.com

Zona Alta, 2006

Instal·lació

Arxius digitals. Impressió en blanc i negre. Encolat sobre paret

Mides variables

Obra única

Inv. CE0094

Aquest artista utilitza el dibuix per narrar històries urbanes —en les quals sovint ell mateix n'és protagonista— que li permeten veure la ciutat segons les seves derives urbanes i els estats emocionals que se'n desprenen. Mitjançant un llenguatge proper al del còmic, construeix una mena de complexos mapes mentals de llocs i grups socials. Amb *Zona Alta* ofereix una visió de la part alta de Barcelona, en la qual descobrim el seu paisatge urbà i uns indicis que ens revelen els costums dels seus habitants, amb un especial èmfasi en el que hi succeeix quan cau la nit.

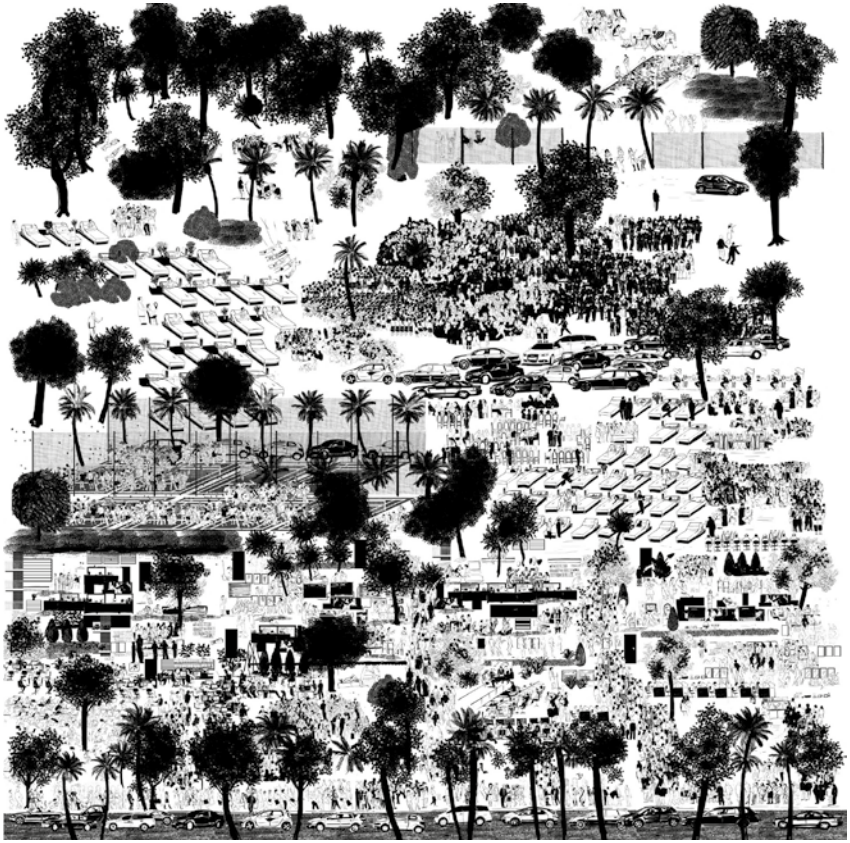
Esta es mi playa, 2003

Llibre d'artista

7 llibres de 11,3 x 16,3 x 1,6 cm c/u

Fons del Centre de Documentació de la Panera

Aquesta edició, titulada *Esta es mi playa*, es presenta dividida en set parts que, col·locades juntes, formen una sola imatge. Aquesta correspon a la nit de Sant Joan a les platges de Barcelona, en què una nit de gresca comporta un canvi en els usos d'un espai públic com és la platja, destinada principalment a ser utilitzada durant el dia. La petjada d'una nit d'alcohol i festa contrasta amb el que els banyistes esperen trobar-se quan arriben de bon matí. L'apropiació de l'espai públic és en aquesta obra de Francesc Ruiz el principal motiu, entès com un canvi en l'imaginari col·lectiu sobre els usos quotidians d'aquests indrets i els estats emocionals que se'n desprenen.

IZASKUN CHINCHILLA

Madrid, 1975

www.izaskunchinchilla.es

Proyecto hogar sin casa, 2010

Vídeo monocal

9 min

Inv. CE0089

Comida entre primos, 2009

Maqueta, materials diversos

25 × 17 × 25 cm

7 impressions digitals emmarcades

18 × 13 cm c/u

Inv. CE0090

Noche con grillos y estrellas, 2009

Maqueta, materials diversos

14 × 25 × 10 cm

5 impressions digitals emmarcades

18 × 13 cm c/u

Inv. CE0091

Amb aquests projectes, Izaskun Chinchilla presenta una arquitecta preocupada per la sostenibilitat, l'ecologia i la participació ciutadana, a fi i efecte de reconsiderar les activitats i els usos de l'horta murciana i propiciar noves iniciatives que reactivin la seva funció. Així, proposa un habitacle per dormir a l'aire lliure a l'estiu, sota l'epígraf *Noche con grillos y estrellas*; un menjador comunitari a camp obert: *Comida entre primos*, juntament amb altres propostes que també es recullen en un document audiovisual. Tota una reconsideració dels vells usos de l'horta per recuperar-los, actualitzar-los i donar-los una nova vida.

SANTIAGO CIRUGEDA

Sevilla, 1971

www.recetasurbanas.net

Las Trincheras de Málaga, 2005

Vídeo monocanal, color i so

9 min 35 s

Edició 1/5

Las Trincheras de Málaga. Fichas de montaje, 2005

Impressió digital sobre Dibond

3 panells de 63 × 90 cm c/u

Edició 1/5

Las Trincheras de Málaga. Trinchera. Aulario, 2005

Maqueta

Exemplar únic

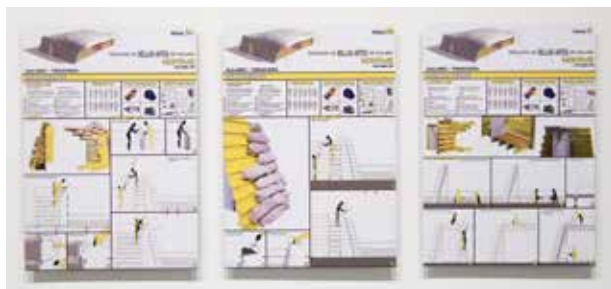
32 × 80 × 45 cm

Inv. CE0032

Les propostes d'aquest arquitecte se situen en un punt de confluència entre els interessos arquitectònics, la voluntat de qüestionar l'espai públic i les iniciatives participatives que vinculen l'espectador a la intervenció.

Per a *Las Trincheras de Málaga*, Cirugeda posà en marxa un projecte d'autoconstrucció amb la participació dels estudiants d'Arquitectura i de Belles Arts de la Universitat de Màlaga. El resultat pretén ser la construcció de dos «aularis-trinxeres» de 160 i 80 metres quadrats, aixecats al terrat de l'aulari Gerald Brenen, a la mateixa universitat de Màlaga. Formalment, la construcció es troba a mig camí entre una trinxera i una barricada. La seva finalitat era inequívoca: mitigar l'espai tan reduït que s'ha destinat a la carrera de Belles Arts en aquesta universitat, amb una singular pròtesi arquitectònica situada al terrat de la facultat.

HISTÒRIA

La memòria històrica i la seva revisió crítica esdevenen essencials per a molts autors contemporanis a l'hora de realitzar un relat sobre la *veritat* històrica. La seva recuperació és indispensable per acceptar-la, superar-la i concebre-la com a temps passat, a partir del qual es pugui entendre el present i construir el futur.

DEMOCRACIA

Ser y durar, 2011

PATRICIA ESQUIVIAS

Folklore #2, 2008

ORIOL VILANOVA

EX AEQUO. Eran las cinco en punto de la tarde, 2012

EX AEQUO. Las heridas quemaban como soles, 2012

EX AEQUO. No hay escarcha de luz que se enfríe, 2012

Pintura decorativa, G de P, 2013

DEMOCRACIA

Madrid, 1970

www.democracia.com

***Ser y durar*, 2011**

Vídeoprojecció monocanal, color i so

18 min 57 s

Edició 3/3

Inv. CE0042

L'any 2007, Iván López i Pablo España van formar l'equip de treball Democracia. Els seus treballs plantegen reflexions al voltant de temes que qüestionen obertament els mecanismes del poder i l'organització social. És el que succeeix amb *Ser y durar*, un vídeo en monocanal en què s'han enregistrat els moviments d'un grup de joves, que servint-se del *parkour* —un moviment juvenil inscrit en la cultura urbana i basat en les piruetes i la velocitat— conviden l'espectador a fer un singular recorregut pel cementiri civil de l'Almudena de Madrid. Tot i la velocitat dels seus moviments i l'habilitat en els salts, els seus inquietants desplaçaments ens van mostrant tombes de membres de l'oposició d'esquerres que durant el franquisme es van enfrontar a un règim tan dictatorial: de socialistes, comunistes, activistes laborals i polítics.

PATRICIA ESQUIVIAS

Caracas, Veneçuela, 1979

www.estranydelamota.com

Folklore #2, 2008

Vídeoprojecció monocanal, color i so

13 min 33 s

Edició 2/5

Inv. CE0043

Patricia Esquivias proposa un treball videogràfic en el qual es mostren un seguit de conferències en què la història oficial es barreja amb històries paral·leles. El discurs que en sorgeix aplega alta cultura i baixa cultura; per tant, les referències poden provenir tant de fets contrastats com del saber popular. A *Folklore #2*, Esquivias fa veure a l'espectador, amb molta ironia, com Espanya va ser i és un «imperi global», a través de referències a Felip II i a Julio Iglesias. D'aquesta manera, estableix lligams històricament inversemblants que fan palès el sentit àcid del seu treball. L'escenari on es realitza aquesta narració videogràfica és la seva taula de treball, una mena de petit teatral en el qual va movent textos, esquemes, dibuixos, mapes, postals i reproduccions de llibres.

ORIOI VILANOVA

Manresa, 1980

www.oriol-vilanova.com

EX AEQUO. Eran las cinco en punto de la tarde, 2012

Díptic. Dues postals

37 x 47 cm

Inv. CE0116

EX AEQUO. Las heridas quemaban como soles, 2012

Díptic. Dues postals

37 x 47 cm

Inv. CE0133

EX AEQUO. No hay escarcha de luz que se enfríe, 2012

Díptic. Dues postals

37 x 47 cm

Inv. CE0134

Pintura decorativa, G de P, 2013

Pintura monocroma sobre paret

349,3 x 776,6 cm

Mitjançant els seus treballs, aquest artista fa visibles, d'una banda, les manifestacions del poder i, de l'altra, els mecanismes que articulen l'èxit. Pel que fa a la representació del poder, Vilanova focalitza el seu interès en l'arquitectura commemorativa, l'escultura pública i el museu com a contenidor i legitimador. Quant als excessos ideològics i estètics de l'arquitectura monumental promoguda pels poders polítics, ens presenta l'obra *EX AEQUO*. En aquesta, tres díptics recorden que els pavellons d'arquitectura totalitària de l'Alemanya nazi i de la Rússia estalinista de l'Exposició Internacional de París de 1937 van guanyar un premi ex aequo, i que es va silenciar el pavelló espanyol, que s'oposava a la guerra i apostava per l'art d'avantguarda.

L'obra *Pintura decorativa* s'empra com a marc sobre el qual es presenta la sèrie de díptics titulada *EX AEQUO*. Aquesta pintura monocroma té les mateixes dimensions que l'obra *Guernica* (1937), de Pablo Picasso. Estretament vinculades amb el *Guernica*, ambdues peces d'Oriol Vilanova fan referència al primer cop que s'exposà el quadre, a l'exposició Universal de París de 1937, coincidint amb un moment històricament convuls a causa de la guerra civil espanyola i l'auge dels totalitarismes arreu d'Europa.

EMERGÈNCIA DE CONFLICTES

En una realitat esquitxada contínuament pels conflictes armats, sovint l'art es revela com a únic llenguatge possible per representar allò que és inexplicable i incompreensible, i que a vegades és obviat.

JOSU REKALDE

Sin imágenes, 1994

JOSU REKALDE

Amorebieta, Bizkaia, 1959

www.josurekalde.com

Sin imágenes, 1994

Videoprojecció monocanal, blanc i negre, sense so

4 min 30 s, en bucle

Edició 5/100

Inv. CE0078

Donació de l'artista

Per a aquesta peça, Josu Rekalde ha fet un vídeo «sense imatges». El text il·lustra totes aquelles seqüències que la memòria col·lectiva reté a partir de les notícies televisades i de la mateixa cultura de la informació global. La saturació visual porta Josu Rekalde a qüestionar si el dolor que porta implícita una guerra —la dels Balcans, en aquest cas— pot transmetre's únicament amb imatges. Per aquest motiu, ha entès aquesta obra com a punt de partida per contraposar-nos a l'excés audiovisual en què el món es troba immers, i que comporta la nul·litat de la mirada i del pensament crític davant el patiment dels altres. Així, frases com «La guerra no puede tener ninguna imagen» o «Mi conciencia no se altera con las imágenes de la guerra» il·lustren la força de la no-imatge i de l'expressivitat de la paraula escrita.

Sin IMAGENES

LA GUERRA NO PUEDE TENER
NINGUN SONIDO.

LOS SONIDOS DE LAS BALAS,
LOS DE LAS BOMBAS Y LOS DE
LA METRALLA
NO SON LA GUERRA.

LA GUERRA NO PUEDE TENER
NINGUN SONIDO.

LOS SONIDOS DE LAS BALAS,
LOS DE LAS BOMBAS Y LOS DE
LA METRALLA
NO SON LA GUERRA.

MI CONCIENCIA
NO SE ALTERA
CON LAS
IMAGENES DE LA
GUERRA.

¿POR QUE IBA A ALTERARSE
ANTE LA TELE ?

VELEMOS
A LOS
MUERTOS...

NO HAY IMAGENES

centre d'art la panera

Ajuntament de Lleida

**Diputació
Barcelona**

| Àrea de Presidència

Oficina de Difusió Artística

Comte d'Urgell, 187

Edifici del Relotge

08036 Barcelona

oda.artsvisuals@diba.cat

www.diba.cat/oda/arts_visuals.asp

[@ArtsVisualsODA](https://twitter.com/ArtsVisualsODA)

Mancomunitat
de Catalunya